

STRATEGIDOKUMENT 2019-2022

Spørsmål til rådmannens forslag.

Rådmannens svar.

Utgave pr. 23. november 2018

Innholdsfortegnelse

Generelt	3
Spørsmål som besvares 23. november 2018	4
Skoletur	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Leasingkostnader.....	4
Fond for grønn omstilling	5
Flytting av Stavern skole til Brunla.....	6
Gjennomføring av politisk vedtatte tiltak/bevilgninger, bl.a. "grønne tiltak" ifm klima- og energiplanen.	6
Vedlikeholdsetterslep	7
Lærernorm og pedagognorm.	8
Ang. ulikheter i inntektsanslag.....	8
Ang helsesøsterdekning på ungdomskolenivå	9
Etablering av fyllstasjon for biogass	9
Andre saker og forhold:	10

Generelt

Rådmannen besvarer de spørsmålene som kommer inn fra folkevalgte og samler spørsmål og svar i dette heftet. Heftet sendes ut hver fredag frem mot kommunestyrets behandling av strategidokumentet den 12. desember. I tillegg er det sendt ut en versjon onsdag 14. november. Spørsmål og svar sendes til kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer, rådmannens ledergruppe, de tillitsvalgte og andre interesserte. Spørsmål og svar publiseres også på kommunens hjemmesider.

Alle svar utarbeides i samråd med ansvarlig kommunalsjef eller i samråd med den fagkompetansen som finnes i sentraladministrasjonen. Rådmannen forsøker å holde svarene så korte som mulig, slik at ikke dette dokumentet blir for omfattende. I den grad det er variasjoner i lengde/grundighet i svarene ber vi om forståelse for dette. Det kan være flere ansatte involvert i å svare og tiden til oppklarende runder internt og samordning er begrenset.

Dersom det er oppfølgingsspørsmål til noen av svarene, kommer oppfølgende spørsmål og svar i neste utgave.

Overskriftene for hvert enkelt spørsmål er tatt fra henvendelsene eller skrevet inn av rådmannen slik at det skal gi en indikasjon på hva det enkelte spørsmål og svar omhandler. Deler av henvendelser som ikke omhandler spørsmål eller ikke er relevant i forhold til spørsmålet, er ikke gjengitt.

Til slutt i dokumentet er det tatt med et punkt om mulige andre henvendelser knyttet til strategidokumentet som har kommet inn til rådmannen. Dette gjelder f.eks. nye opplysninger, endrede forutsetninge, påpeking av feil/mangler i dokumentet eller andre forhold som det etter rådmannens oppfatning er en fordel at alle kjenner til.

Spørsmål som besvares 23. november 2018

Spørsmål fra Tormod Knutsen (MDG). Innkommet: 19. november

Leasingkostnader

Økonomisjefen har tidligere bekreftet at "leasing er en kostbar metode for kamuflering av kommunal gjeld".

I Strategidokumentet har jeg ikke greid å finne opplysninger om hvor mye leasinggjeld kommunen betjener eller hva dette belaster driftsbudsjettet med renter og avdrag per år. Det er også interessant å vite rentefoten for leasingavtalene. Likeså er restverdi av leasingobjektet etter leasingperioden i forhold til markedsverdi interessant, fordi leasingselskapene kan ha regnet inn fortjenesten her, i stedet for i avtalt rentebelastning,

Selv om det er mange faktorer i en slik vurdering, ville et anslag være interessant: Hvilket innsparingspotensiale ligger det i overgang til å eie i stedet for leasing av f.eks. kommunens bilpark?

Rådmannens svar:

Det er to typer leasing, operasjonell leasing og finansiell leasing. Det er en regnskapsfaglig vurdering, om leieavtalen skal klassifiseres som operasjonell leasing eller finansiell leasing. Ved operasjonell leasing er det utleieren som har den finansielle risikoen og vi som kommune disponerer objektet (her bilen) i kontraktens løpetid. Kommunen har her ingen forpliktelser utover å betale den avtalte leasingleien. Regnskapsmessig vil leasingleien føres som en kostnad og objektet vil ikke bli aktivert i våre regnskaper. Når kontraktstiden er over returneres bilen i utgangspunktet tilbake til utleier. Per nå i 2018 er det bokført vel 10 mill kr i leiekostnader, i hovedsak på leie av kopimaskiner og biler.

1 - Oppsett		2 - Resultat	
	Konto	Konto (T)	Beløp
1	12190	Leie/operasjonell leasing av transportmidler	6 592 600,16
2	12200	Leie/operasjonell leasing av kontorutstyr	32 008,67
3	12210	Leie/operasjonell leasing av kopimaskiner	2 306 037,52
4	12220	Leie/operasjonell leasing av datamaskiner	80 025,00
5	12225	Leie/operasjonell leasing av Telefonsentral	2 598,00
6	12230	Leie/operasjonell leasing av anleggsmaskiner	106 420,50
7	12240	Leie/operasjonell leasing av utstyr	788 873,98
8	12290	Leie/operasjonell leasing av maskiner	129 906,52
	Σ		10 038 470,35

Ved finansielle leasing er det leasingtakeren som har den finansielle risikoen. Ved finansiell leasing, er det vurdert at leasingen har såpass mange likhetstrekk med et kjøp at eiendelen balanseføres. Motposten til den balanseførte eiendelen blir da en gjeld, og betaling av de løpende leasingutgiftene regnskapsføres som betaling av avdrag og renter. Vi har ikke noe per nå i vår balanse som er klassifisert som finansiell leasing. Dvs. det er ikke bokført noe som

renter og avdrag knyttet til leasingavtaler i Larvik kommunens regnskap, ei heller er det bokført noe gjeld knyttet til leasingavtaler.

Hvilket innsparingspotensiale det eventuelt ligger i overgang til å eie i stedet for leasing av f.eks. kommunens bilpark, er det skrevet mye om i vedlegget til sak 040/18 som ble behandlet i Miljø- og teknikkomiteen 21. november 2018. Rådmannen viser til dette vedlegget for ytterligere detaljer.

Dersom kommunen skal eie alle biler selv vil det også krever en større biladministrasjon enn vi har i dag. Rådmannen jobber videre med et «bilprosjekt» der også spørsmålet om å eie eller lei, sammen med f.eks. spørsmålet om sentral eller desentral biladministrasjon blir en sentral del av utredningen.

Spørsmål fra Tormod Knutsen (MDG). Innkommet: 19. november

Fond for grønn omstilling

Rådmannen skulle komme tilbake med en sak om dette i august 2018, men foreslår nå rutiner for bruk av fondet i Strategidokumentet.

Er det mulig å tilbakeføre gevinster etter grønn omstilling til fondet, slik at fondet styrkes og kan gi grunnlag for flere grønne omstillinger, som igjen kan gi økonomisk gevinst? (i tillegg til miljø- og klimagevinster).

Rådmannens svar:

Rådmannen har i strategidokumentet (saksfremlegget) foreslått at følgende rutiner legges til grunn for bruk av fondet:

- Bruk av fondet styres av mål og tiltak i klima- og energiplanen samt eventuelt andre tiltak/vedtak fattet politisk på dette området. Det blir ikke utarbeidet «regelverk» utover dette.
- Det kan være aktuelt å bruke bidrag fra fondet som kommunal «egenandel» for å utløse større tiltak/bidrag fra statlige myndigheter, regionale myndigheter eller andre steder det kan hentes bidrag til formål i tråd med klima- og energiplanen.
- Fondet kan også benyttes der det er aktuelt å «spleise» med andre kommunale enheter.
- Rådmannen klarer bruk av midler fra fondet i tråd med overstående og sørger for at organisasjonen har kunnskap om fondet.
- Dersom Rådmannen er i tvil om midler fra fondet kan benyttes til et tiltak fremmes egen politisk sak for avklaring.
- Bruk av fondet skal rapporteres til KST i forbindelse med de ordinære kvartalsrapportene. Rapportering til kommunestyret vil første gang skje i 1. kvartalsrapport 2019.

Det er etter rådmannens mening viktig å investere i miljøtiltak, selv om disse tiltakene ikke nødvendigvis har en positiv økonomisk effekt. En miljømessig gevinst vil ofte være viktigere enn økonomi. Det er derfor, i forslaget til strategidokument, ikke lagt inn noen form for forutsetning om økonomiske gevinster, og eventuell tilbakeføring av slike til fondet. I 2019 har rådmannen foreslått at det skal legges stor vekt på å realisere gevinster av ulike drifts- og investeringstiltak, nye avtaler, omorganisering osv. Dette kan også komme til å gjelde gevinster som følge av økonomiske gevinster ette miljøbegrunnede tiltak. Rådmannens forslag om å hente inn 40 mill kr i 2019 avhenger av en slik tilnærming over alle fagområder og innenfor hele organisasjonen.

Det er imidlertid svært positivt for rådmannen å ha en reserve i form av et miljøfond som kan disponeres i tråd med de foreslåtte retningslinjene. Dette vil kunne føre til en mer operativ bruk av midler i forhold til de forutsatte formålene. Dersom dette fungerer slik det er tenkt og dersom den politiske ledelsen også konkluderer med at dette er en fornuftig måte å jobbe på, vil rådmannen prioritere påfylling av dette fondet. Om dette blir med midler som er generert ut fra formål som er finansiert av fondet, eller om dette er friske midler, vil ikke være avgjørende for rådmannens vurdering. En slik vurdering vil bli gjort første gang i tilknytning til 1. rapportering i 2019.

Spørsmål fra Tormod Knutsen (MDG). Innkommet: 19. november

Flytting av Stavern skole til Brunla

Rådmannen har lagt inn flytting av Stavern skole til Brunla, med bakgrunn i tidligere kommunestyrevedtak. Han opplyste ved presentasjonen i Sliperiet at han heller ville ha brukt disse midlene til andre formål. Jeg greier ikke å finne noe om hva han heller ville ha prioritert i dokumentene. Spørsmålet er derfor:

Hva ville Rådmannen ha prioritert i stedet for flytting av Stavern skole til Brunla?

Rådmannens svar:

Det vises til eget avsnitt om dette på side 28 i strategidokumentet under 3F Økonomi:

«Rådmannen har ikke tatt ut investeringen til ny Brunla skole, siden kommunestyret ved behandlingen av gjeldende budsjett/økonomiplan overprøvde rådmannens forslag om å skyve denne investeringen fram i tid. Rådmannen mener fortsatt at man ikke burde gjennomføre bygging av ny Brunla Skole, og nevner at renter og avdrag til denne investeringen alene i 2022 er beregnet til 15,5 mill kr. Rådmannens alternative forslag ville være å prioritere disse midlene inn i styrket drift av helse og omsorg, eller til investeringer knyttet til en helt nødvendig omlegging inn helse og omsorg, som for eksempel etablering av nye lokaler for legevakt og lokal medisinsk senter i sykehuskvartalet.»

Spørsmål fra Tormod Knutsen (MDG). Innkommet: 19. november

Gjennomføring av politisk vedtatte tiltak/bevilgninger, bl.a. "grønne tiltak" ifm klima- og energiplanen.

Det er mange "gjenbevilgninger", f.eks. ENØK-tiltak på Eiendom og investeringsposter som er redusert, f.eks gang-/og sykkelveier og ladestasjoner på Areal og teknikk. I tidligere svar vises det til kapitlet Areal og teknikk. Her er reduksjonene beskrevet, men ikke begrunnet. Så vidt jeg forstår, er ingen av disse reduksjonene begrunnet med at det ikke er behov for dem. Jeg oppfatter også at kapasitet for gjennomføring/prosjektledelse er en begrensende faktor. Det er innført forskriftskrav om minimum 6% ladepunkter i forhold til antall P-plasser på offentlige tilgjengelige P-plasser. Prising/subsidiering av ladestasjoner vil fortsatt i en del år være et nyttig/nødvendig incitament for å øke antal elbiler. Dette må også sees i sammenheng med Bypakke-prosjektet. Rådmannen skal komme tilbake med en sak om dette.

Eiendom beskriver at gjennomføring av ENØK-tiltak krever "stadig tilførsel av ny kompetanse og evne til fornyelse" og videre "dette arbeidet er viktig både for kommuneøkonomien og miljøet". Det er likevel ikke foreslått å øke

kompetanse/kapasitet/bemanning på dette området, selv om dette kan gi vesentlige økonomiske besparelser (og redusert energibruk).
Er innsparingseffekten av økt bemanning for å få raskere økonomiske innsparinger (og redusert energibruk) vurdert - hvis ikke: hvorfor?

Rådmannens svar:

Eiendom har, på linje med de andre områdene, foreslått å øke bemanningen til viktige områder i innspill til rådmannens økonomiplan. Slike innspill er vurdert og det er gjort ganske skarpe prioriteringer. Resultatet av disse prioriteringene fremgår av forslaget til strategidokument. For de fleste tjenestoområdene er konsekvensen av denne prioriteringen at utfordringene i stor grad må søkes løst innenfor egne rammer.

Spørsmål fra Tormod Knutsen (MDG). Innkommet: 19. november

Vedlikeholdsetterslep

Rådmannen/Økonomisjefen bemerker under "Netto driftsresultat" på side 7 at fokus på dette "ikke gir et tilstrekkelig godt bilde av den langsiktige utviklingen i kommunens økonomi. Et lavt vedlikeholdsnivå vil for eksempel påvirke driftresultatet positivt.) - Det er vel "den edle kunst å lure seg selv"?

Eiendom påpeker (som tidligere) et betydelig vedlikeholdsetterslep.

Er det gjort forsøk på å beregne/anslå det realøkonomiske verditapet pga stort vedlikeholdsetterslep? - og å sammenholde dette med Netto driftsresultat?

Rådmannens svar:

Eiendom har ikke utarbeidet noen beregninger av det realøkonomiske verditapet pga stort vedlikeholdsetterslep på våre eiendommer. Eiendom påpeker i strategidokumentet at vedlikeholdsetterslepet så stort at mye av midlene går med til å dekke akutte tiltak og følgeskader grunnet manglende vedlikehold over tid. Nye beregninger utført av Norconsult har hittil avdekket et vedlikeholdsbehov på våre skoler og barnehager fra 0-5 år på totalt 620 mill kr. Totalt sett for alle våre eiendommer vil vedlikeholdsbehovet på 1-5 år antatt å være over 1 milliard kr.

Det er også en strategi å velge et lavt vedlikehold, hvor bygningsmassen er riveklar etter 40-60 år, da står man fritt til å bygge et moderne bygg, evt selge tomten. Ved et godt vedlikehold av bygninger må man også beregne inn kostnader til ombygninger grunnet nye og endrede krav.

Det er ikke noe direkte forhold mellom vedlikehold og netto driftsresultat. Rådmannen har lagt frem et forslag til strategidokument der det er forsøkt å få plass til et netto driftsresultat i tråd med det som er vedtatt i rammesaken. Som det fremgår av rådmannens forslag til strategidokument har ikke dette vært mulig innenfor den totale vurderingen rådmannen har gjort. Det foreslåtte netto driftsresultatet kan selvsagt disponeres til vedlikehold, i så fall på bekostning av alle andre gode formål som ikke er kommet med. I rådmannens forslag ligger det en vurdering i forhold til netto driftsresultat som først og fremst knytter seg mot behovet for reserver. Et visst nivå på de driftsmessige reservene er med på å kunne sikre en stabil drift dersom uforutsette hendelser inntreffer i løpet av året og oppbygging av reserver er med på å legge grunnlaget for en større grad av økonomisk valgfrihet på sikt. Dette kan da også komme vedlikeholdsbehovet til gode, dersom kommunestyret ønsker å prioritere dette.

Spørsmål fra Andre Lysnes (AP). Innkommet: 21. november**Lærernorm og pedagognorm.**

Det er nylig bevilget 400 mill til dekning av lærernorm og pedagognorm for 2019
Hvor stor er andelen LK får av dette?

Rådmannens svar:

Rådmannen finner ikke offisiell dokumentasjon fra Regjeringen på nevnte budsjettavtale som er inngått i november. Andel til henholdsvis skole og barnehage finnes ikke dokumentert. Rådmannens beregninger baserer seg på avisoppslag om budsjettavtalen, omregnet til en antatt andel til Larvik kommune, basert på overføringer i inneværende år. Beregningene må derfor anses som foreløpige estimat.

Hvis vi antar at 100 mill kr av de nevnte 400 mill kr gjelder barnehage, og 300 mill kr gjelder skole – blir estimert andel til Larvik:

Larviks andel av økte bevilgninger til lærernorm (barnehage) anslås å utgjør 2 mill kr. Disse antar vi, som i 2018, vil være øremerket tilskudd til små private barnehager som ikke oppfyller bemanningsnormen.

Larviks andel av økte bevilgninger til lærernorm (skole) anslås også å utgjøre om lag 2 mill kr.

Spørsmål fra Gunnar Eliassen (SV). Innkommet: 21. november**Ang. ulikheter i inntektsanslag**

Hvorfor er det forskjell i det frie inntektsanslaget i sakspapirene, s 16, til KS og i SD budsjettskjema 1A? Det er varierende mellom 114 mill til 38 mill det enkelte år og de er systematisk lavere i KS-saken.

Har virkning når vi behandler tallforhold med desimalnøyaktighet.

Rådmannens svar:

Her er det en teknisk feil som gir en differanse. Tallene for frie inntekter i tabellen har forskjøvet seg et år. Nedenfor er tallene lagt inn korrekt for 2020, 2021 og 2022. Det skal også stå 1 % i 2020 som årlig endring frie inntekter.

Prosenttallet for «årlig endring i kjernegjeld er korrekte fordi grunnlaget for disse er hentet fra et annet sted i regnearket der riktige tall for frie inntekter er tilknyttet riktig år. Dette er altså en beklagelig teknisk feil i oppstillingen, men den endrer ikke konklusjonen.

	2019	2020	2021	2022
19 Handlingsregelen				
20 "Kjernegjeld" (lånegjeld ekskl VAR gjeld)	2 658,8	2 851,7	2 887,9	2 746,0
21 Frie inntekter	2 586,5	2 612,3	2 638,4	2 664,8
22 Årlig endring Kjernegjeld		7,3 %	1,3 %	-4,9 %
23 Årlig endring Frie inntekter		1,0 %	1,0 %	1,0 %

Spørsmål fra Olaf Holm (Krf). Innkommet: 21. november

Ang helsesøsterdekning på ungdomskolenivå

Hvordan er vår dekning av helsesøster på ungdomsskolenivå i forhold til sammenlignbare kommuner ?

Rådmannens svar:

Dette spørsmålet lar seg ikke besvare uten å gå i dialog med de kommunene det kan være aktuelt å sammenligne seg med. Rådmannen har ikke tatt kontakt med andre kommuner om dette. Vi har ikke tilgang til tall for dekning på ungdomsskolen sett opp mot sammenlignbare kommuner, slik det spørres om.

Larvik ligger noe under normtallene som sier at det skal være 550 elever på en 100% stillingsressurs. I ståstedsanalysen for 2017 er det tatt med oversikt over netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger 0-20 år og pr innbygger 0-5 år. Dette sier noe om situasjonen i Larvik sammenlignet med andre kommuner, men er ikke et direkte svar på spørsmålet.

Ståstedsanalysen ligger her:

<https://www.larvik.kommune.no/media/2944/staastedsanalyse-2017-larvik-kommune.pdf>

Spørsmål fra Bjarne Steen (H). Innkommet: 23. november

Etablering av fyllstasjon for biogass

På side 125 står det i tabellen «Etablere fyllstasjon for biogasskjøretøy» oppført Kr 4,150 mill.

Hvor mye av disse midlene er rene kommunale kroner, og hva er ekstern støtte?

Rådmannens svar:

Tilskudd er 1,95 mnok som er mottatt fra Miljødirektoratet. Her er det noen frister og vi har forlenget dette en gang.

Av de resterende midlene som er oppført i strategidokumentet, på 4,150 mill kr, så er det lagt inn ekstern støtte på 1,950 mill kr. D.v.s at det rene kommunale bidraget blir på 2,2 mill kr.

Hittil så er det brukt ca kr 280 000 i prosjektet. De resterende kr 70 000 er ubrukte midler i 2018 og vil bli søkt gjenbevilget til 2019 (dersom de fremdeles står ubrukt pr. 31.12.18).

Brutto ramma på prosjektet er fremdeles kr 4,5 mill. Differansen på kr 420 000, i forhold til hva som er oppført som total ramme i strategidokumentet, er samme beløp som 3. gjenbevilgning til 2018. Dette skulle vært tatt ut av oversikten i strategidokumentet. I strategidokumentet kan det dermed se ut som om prosjektet har en for høy ramme.

Andre saker og forhold:

Under dette punktet orienteres det om nye opplysninger, endrede forutsetninger eller annet som politikerne bør kjenne til i forbindelse med behandlingen av strategidokumentet.

Ubesvarte spørsmål

Det er innkommet et spørsmål om skoleturer i Larvik kommune fra Tor Kåre Hansen Odberg (FrP). Dette spørsmålet er ikke besvart i denne utsendelsen og vil bli tatt med i neste ukes utsendelse.